

מה יחס ה"לבנים" אליך?

מפלגתית מחייבת זאת.
4. דופקים את ה"שחורים".

יה האם אתה חושב שאם תשנה את שמך ל- שם שאינו מעיד על מוצא ספרדי, יהיה גורלך וגורל ידריך קל יותר?

- 1. לא.
- 2. אולי, במקרים בודדים.
- 3. כן, בתנאי שההיכרות תהיה מעל גבי ניר בלבד.
- 4. בהחלט. מאירוביץ, אוקסמן וזלביאנסקי מצליחים יותר מאשר בכר, חיון וששון. למרות שאלה השמות האצילים והעתיקים ביותר של היהדות.

ין האם אתה מתבייש לדבר ספניויות או ער- בית באוטובוס או בקולנוע?

- 1. כן, לדעתי עברי צריך לדבר עברית.
- 2. לא. אלה שפות לא יותר גרועות מאידיש.
- 3. כן, אני מרגיש שזה משנה את יחס הקהל אלי.
- 4. זה מרגיז אותם ולא איכפת לי.

ין האם אתה חושב שיש מידה מסוימת של צדק ביחס השלידי כלפי עדות המזרח?

- 1. אין יחס כזה.
- 2. במידה שישנן תופעות שליליות מיוחדות, אין הן מטבע העדה אלא פרי תנאים סוציאליים מנהנים. בני העדה הנהנים מרמה חברתית גבוהה חופשיים מהן.
- 3. לכל עדה ישנן תכונות שליליות וחוביות משלה.
- 4. אם כולם אומרים שזה כך — אולי יש בזה משהו.

יח האם אתה חושב שהיחס בו נתקלים או ייתקלו בניך ברחוב ובבית-הספר מצד ילדים אשכנזיים, החוזרים על דברי הוריהם, עלול להטביע חותם על נפשם חרבה?

- 1. לא, כל ילד נחקל בתופעות כאלה ומתגבר עליהם.
- 2. כן, זה רק יחייב אותם להתאמץ כפליים.
- 3. כן, זה מכניס להם לראש שהם צריכים להיות פרוצים, כי כך מצפים מהם להתנהג.
- 4. זה המקור העיקרי לחסביך נחיתות ולחוקפנות שלילית כשהוא מתבגר.

יח המשורר חיים נחמן ביאליק אמר פעם: "אינני סובל את הערבים מפני שהם דומים לספרדים". האם אתה חושב שרבים הם אנשי הציבור הנגועים גם כיום בדעות קדומות אלה?

- 1. לא, קיבוץ הגלויות החזיר באנשי הציבור דעות נאורות יותר.
- 2. ישנם בודדים. אולם הם פוליטיקאים טובים. הם יודעים להסתות את דעותיהם.
- 3. אני חושש שהדבר נפוץ למדי. כיושבי עיר כן ראשית.
- 4. תגרר כל לבן ומצאת שונא-שחורים.

כ אם אתה הולך עם בחורה אשכנזיה, האם אתה בוחז בה כמו בבחורה מערתך?

- 1. כן, אשה היא אשה.
- 2. כן, אם כי אני לוקח בחשבון שהיא קיבלה חינוך חופשי יותר.
- 3. לא כל כך. אני יודע שהיא נתונה לחץ מתמיד מצד קרוביה וידידיה האשכנזיים להחליף אותי בבן עדתה.
- 4. אין אמונה באשכנזיות.

כא האם אתה מתבייש שאתה אוהב להאזין למוסיקה מזרחית?

- 1. לא, זוהי מוסיקה ככל מוסיקה אחרת.
- 2. קצת, שמתי לב שהדבר מעורר לעצ בחברה.
- 3. כן, האשכנזים חושבים אותה ואת מאויניה לפרי-מיטיביים.
- 4. לא, זו המוסיקה שלי — לא אכפת לי מה שאומרים עליה.

כב האם יש לך ידידים טובים בין האשכנזים?

- 1. לא שמתי לב אף פעם למוצאם העדתי של חברי.
- 2. כן, אני גאה על חברותם.
- 3. ישנה ידידות — אבל עד סף הדלת של הבית.
- 4. אני רוצה בחברותם.

כרוגמת השאלון הקודם (ראה עמוד 4), בא גם שאלון זה לסייע לך לבחון את עצמך — באיזו מידה חדרה בעיית העדות בארץ לתוך חייך שלך, באיזו מידה היא קובעת את הרגשתך, את גישתך לחברה בה אתה חי והאנשים ביניהם אתה עובד או מבלה.

ייתכן שההפליה פגעה בך — מבלי שיכולת לתת לעצמך דין וחשבון על כך. ייתכן גם להיפך — שנדמה לך שהדבר הוא חריף הרבה יותר מכפי שהוא באמת. על כן עבור בעיון על השאלות ובחר את התשובות הנראות לך ביותר. על-ידי סימון צלב בעיגול הריק שליד כל תשובה. בתום התשובות סכם את נקודותיך לפי המספרים שליד התשובות. אם לא עזת סי- כומך על 33 — הרי שהבעייה העדתית אינה רצינית ביותר, לפ הרגשתך, ואין לה כמעט הש- פעה על חייך. אם עזת סיכום נקודותיך על 55 — הרגשת או היית עך לקיפוחים ולהפליות רציניים. לדעתך, הבעייה דורשת את פיתרונה. אם עזת סיכוםך על 75 — הרי שהבעייה הע- דתית היא בעייה עיקרית בחיך. היא גורמת לך סבל יומיומי ועוקרת את רוחך בקביעות. אל תתיאש מאפשרות הפיתרון. המאבק כשטח זה יהיה קשה, אבל אין לומר שסיכוייו אפסיים.

4. בסופו של דבר צדקו ההורים. אין עתיד לנשואית-ע' רובת.

ח האם אתה חושב שהפליות עדתיות הן אופייניות לדור הזקן בזכר?

- 1. כן, בדור הצעיר זה כבר נעלם.
- 2. זוהי ירושת הגלות, והיא תיעלם במרוצת הדורות.
- 3. לא, זה אופייני לכל שכבות הגיל.
- 4. זה עניין נצחי שאין לו תקנה.

מ אשה אשכנזיה נכנסת לאוטובוס, מה הג- בתך?

- 1. אני קם מתוך נימוס.
- 2. אני קם, למרות שאני יודע שאשכנזים לא קמים בפני תימניה או אשה פרסית וקנה.
- 3. אני קם, כדי שלא יגידו שהשחורים הם טראים.
- 4. אני לא קם. אם היא רוצה לשבת, שיקום אשכנזי.

י האם אתה חושב שבמקום עבודתך נותנים לך את התפקיד אשר כשרונותיך ראויים לו?

- 1. כן.
- 2. לא, אבל אני חושב שזה נוגע למוציא.
- 3. הייתי יכול להגיע יותר רחוק אלמלא הייתי שחור.
- 4. לא נותנים לשחורים לעלות.

יא מה דעתך על כך שהטכסים הדתיים היחו- ריים ומוסדות הרבנות מחזקים לפי עדות?

- 1. זוהי רק שמירת מסורת של דורות.
- 2. זה בסדר, אבל רצוי לבטל את ההבדלים משך הזמן, בעוד אלהים אין כבשים שחורות.
- 3. שלא במתכוון זה הפך לגורם מויק.
- 4. האשכנזים שומרים במתכוון על הנהגים המפרדיים, כדי למנוע התבוללות.

יב האם תשתדל להכניס את בנך לבית-ספר בו רוב התלמידים הם "לבנים"?

- 1. לא במיוחד. חשוב לי טיבו של בית-הספר.
- 2. כן, כי בדרך כלל רמתם של בתי-הספר האלה גבוהה יותר.
- 3. כן, מפני שמורים אשכנזים טובים לא הולכים לבתי-ספר ספרדיים.
- 4. לא, אינני רוצה שבני יהיה קורבן להשפלות מתמידות.

יג המצב הכלכלי קשה. במקום עבודתך עדי- לים לחול פיטורים. האם אתה חושב שתפטר לפני חברך האשכנזי, הממלא אותו תפקיד במפעל?

- 1. אין לי כל סיבה לחשוש לכך.
- 2. רק אם אני עלה עליו במשהו, יש לי סיכויים להשא-ר.
- 3. בעל המפעל יחפש כל תירוץ כדי לפטר אותי לפניו.
- 4. אין כל ספק. תמיד יהיו הספרדים קרוב ראשון של פיטורים במפעל אשכנזי.

יד האם אתה חושב כי במנגנון הממשלה, עך כל שירותיה, יש לבני עדות המזרח אותם ה- סיכויים כמו לאשכנזים להתקבל בעבודה ול- התקדם?

- 1. כן.
- 2. כן, אם כי ישנם מוסדות מסוימים בהם ישנן הפליות.
- 3. לא, מכניסים את ה"שחורים" רק במידה שהדמוגיה ה-

א האם אתה מעדיף את חברת ה"לבנים" על חברת בני עדתך?

- 1. לא, אין הבדל לגבי. אני מברר לי חברים לפי סיבם- לא לפי מוצאם.
- 2. לא במיוחד, אם כי יותר מעניין אצלם.
- 3. כן, רמת השיחה אצלם יותר גבוהה. אני לומד מה הרבה.
- 4. אני רוצה, אבל לא קל. חברתם סגורה בפני.

ב בבחירות האחרונות לכנסת הצבעת עבור מפלגתך בגלל:

- 1. דרכה המדינית הכלכלית נראתה לי נכונה.
- 2. היא הבטיחה תיקונים סוציאליים, שקיפוחי כי ישפרו את מצב בני עדתי.
- 3. היא הבטיחה הבטחות מפורשות ללחום נגד הפליה עדתית.
- 4. בין מועמדיה העיקריים היו ספרדים.

ג האם אתה חושב שאתה מקופח באופן שי- מתי בגלל עדתך?

- 1. לא.
- 2. אני באופן אישי לא הרגשתי בקיפוח. אבל יודע שהוא קיים כלפי אנשים פחות מפותחים.
- 3. הרגשתי בקיפוח מסויים.
- 4. כן, בהחלט.

ד האם העליבו אותך בביטויים כגון: "שואר- צה חיה", "פרנק פארח" וכי'?

- 1. מעולם לא.
- 2. אני מקרים בודדים אבל אינני חושב אותם לאפייניים.
- 3. הדבר הוא די נפוץ במדינה.
- 4. כל אשכנזי אומר או חושב זאת בליבו בכל הזדמנות.

ה באיזה מידה אתה נפגע מביטויים אלה?

- 1. כלל לא. זה דבר מקובל בין כל העדות היהודיות ותר- פעה דומה קיימת כלפי גרמנים, גליציאים וכי'.
- 2. אני סובל ממנה, כמו שאני סובל מכל גסות-רוח אחרת.
- 3. אני איש מבוגר ויכול להתעלם מזה, אבל אני חושב על ההשפעה ההרסנית שיש לזה על ילדים.
- 4. כל פעם שאני שומע את זה, אגרופי מתכווצים.

ו בהעולם הזה (812) סופר על בחור צעיר, אשר ארוסתו הלבנה עזבה אותו, אחרי לחץ מצד הוריה, כביכול בגלל רקע עדתי. מה דעתך על זה?

- 1. אינני מאמין שישנם מקרים כאלה.
- 2. ישנם מקרים בודדים כאלה, ואין בכך כל אסון. להורים יכולות להיות כל מיני קפריזות. הם יכולים לרצות ודקא בחור עשיר, בחור גבוה או בחור שנילד בפנינסק.
- 3. ידועים לי הרבה מקרים דומים. אין להשלים אתם.
- 4. זה הכלל והקללה במדינה.

ז מה היית עושה במקרה כזה?

- 1. צוחק.
- 2. מצפצף על ההורים ומנסה, בכל זאת, לשכנע את הב- חורה.
- 3. מוותר על הבחורה.